

## Ruimtelijk concentreren van glastuinbouw levert tuinders weinig op

2 maart 2012 – Roots Beleidsadvies en Bureon

*Vrijdag 2 maart 2012 is in het tijdschrift Economisch Statistische Berichten (ESB) een artikel van Roots Beleidsadvies en Bureon verschenen over de effecten van het ruimtelijke concentratiebeleid op het bedrijfseconomisch functioneren van glastuinders. Sinds een klein jaar werken Roots en Bureon samen op het gebied van ruimtelijke en economische vraagstukken in de tuinbouwsector.*

Een belangrijk thema in de samenwerking is het ruimtelijke concentratiebeleid in de Nederlandse glastuinbouw. Centraal in dit beleid staat de versterking van de Greenports, de realisatie van zogenoemde 'satellieten' en het terugdringen van verspreid liggend glas. Uit diverse onderzoeken kan de (voorzichtige) conclusie worden getrokken dat de effecten van ruimtelijke concentratie voor tuinbouwclusters als geheel positief zijn. Dit is vooral te danken aan externe schaalvoordelen en verbetering van de efficiency in de tuinbouwketen.

Over de effecten op het niveau van de bedrijfsvoering van tuinders was tot op heden weinig bekend. Roots Beleidsadvies en Bureon hebben daarom de verschillen in bedrijfseconomische prestaties van tuinders in concentratiegebieden en tuinders buiten concentratiegebieden geanalyseerd. Hieruit blijkt dat tuinders uit concentratiegebieden een (fors) hogere grondproductiviteit realiseren: gemiddeld €350.000 per hectare versus € 185.000 per hectare bij tuinders uit verspreid glasgebieden. Tuinders in concentratiegebieden werken grootschaliger, benutten de grond intensiever (met kassen en kapitaalgoederen) en beschikken over iets modernere productiemiddelen.

De analyses tonen echter ook aan dat de kosten in concentratiegebieden op een (fors) hoger niveau liggen. Zowel de kosten van inkoop en arbeid als de financieringslasten vallen in concentratiegebieden beduidend hoger uit dan in verspreid glasgebieden. Per saldo zijn de bedrijfseconomische prestaties van tuinders in verspreid glasgebieden zelfs iets beter dan die van tuinders uit concentratiegebieden.

De analysesresultaten hebben betrekking op cijfers over de jaren 2006-2009, de jaren waarin de expansie van het Nederlandse glasareaal op haar hoogtepunt was. Een mogelijke oorzaak van de relatief slechte bedrijfseconomische resultaten in concentratiegebieden is dan ook de onwennigheid van tuinders, die net hadden geïnvesteerd, met de nieuwe, modernere en vaak veel grootschaligere bedrijfsvoering. De kans bestaat dat de vruchten van ruimtelijke concentratie en schaalvergroting pas de komende jaren worden geplukt. De marktomstandigheden en/of de bedrijfsvoering van tuinders moeten dan echter wel verbeteren. Anders blijft de hogere kostenbelading in concentratiegebieden een molensteen om de nek van de daar gevestigde tuinders.

Het complete ESB-artikel is te lezen in editie 4630 van 2 maart 2012 of via de website van ESB.

© Roots Beleidsadvies, 2012